

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва магістерської програми)

на тему: **«Підвищення ефективності використання основних
виробничих фондів на підприємстві (на прикладі ТОВ «Цемент»)»**
(назва теми)

Виконавець:

студент ЦЗФН група М-14

Коваленко К.В.

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Бабій О.М.

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ОДЕСА – 2017

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми В сучасних умовах господарювання саме матеріально-технічна база в значній мірі визначає обсяг виробництва продукції. Проте, ефективність виробництва на підприємстві залежить не тільки від забезпеченості підприємства основними фондами, але й від ступеня їх використання у часі. Облік і планування основних фондів здійснюються не тільки в грошовому вираженні, але й у натуральних показниках у виді конкретних засобів праці.

Це необхідно для того, щоб визначити технічний склад, виробничу потужність підприємств і галузей промисловості, установити завдання і шляхи ефективного використання виробничої потужності скласти баланс устаткування і т.д. Такі дані можна одержати за результатами інвентаризації основних фондів, що періодично проводяться в промисловості.

Не всі елементи основних фондів відіграють однакову роль у процесі виробництва. Робочі машини й устаткування, інструменти, вимірювальні і регулюючі прилади і пристрої, технічні спорудження (гірські вироблення шахт і розрізів, нафтові і газові шпари) беруть безпосередню участь у виробничому процесі, сприяють збільшенню випуску продукції і тому відносяться до активно діючої частини основних фондів. Інші елементи основних фондів (виробничі будинки, інвентар) роблять лише непрямий вплив на виробництво продукції і тому їх називають пасивною частиною основних фондів.

Поліпшення використання основних виробничих фондів підприємства є важливим резервом підвищення ефективності виробництва. Це обумовлено тим, що значна частка витрат виробництва, які утворюють собівартість продукції, пов'язана із використанням ОВФ на підприємстві.

Таким чином, підвищення ефективності використання основних фондів у даний час, коли в країні спостерігається повсюдний і глобальний спад виробництва, має величезне значення. Підприємства, що розташовують основними фондами, що дісталися в спадщину від соціалістичної економіки, повинні не тільки прагнути їх модернізувати, але і максимально ефективно використовувати те що є, особливо в існуючих умовах дефіциту фінансів і виробничих інвестицій, коли відтворення ОВФ підприємства здійснюється за рахунок власних або позичених коштів, поліпшення використання цих фондів є важливим фактором росту ефективності виробництва на підприємстві і на цій основі забезпечення стабілізації виробництва.

Про актуальність даної проблеми свідчить наявність чисельних публікацій таких авторів: Покропивного С.І., Савицької Г.В., Бабича В.В., Волкова О.І., Сафронова Н.А. та інших. Вони висловлювали різні, а іноді й протилежні за своєю спрямованістю погляди, що зумовлює необхідність проведення подальших досліджень.

Мета дослідження є визначення шляхів підвищення ефективності використання основних виробничих фондів на підприємстві ТОВ «ЦЕМЕНТ».

Завдання дослідження:

- 1) вивчення складу, структури, динаміки основних виробничих фондів та шляхів зростання ефективності їх використання;
- 2) проведення аналізу основних техніко-економічних показників та аналізу складу, динаміки основних виробничих фондів виробничо-господарської діяльності підприємства ТОВ «Цемент»;
- 3) проаналізувати ефективність використання основних виробничих фондів ТОВ «Цемент»
- 4) розробка пропозицій щодо впровадження заходів покращення ефективності використання основних виробничих фондів підприємства;
- 5) визначення впливу запропонованих заходів на виробничо-господарську діяльність ТОВ «ЦЕМЕНТ»;

Об'єкт ослідження є основні виробничі фонди підприємства ТОВ «Цемент», які використовуються для виробництва готової продукції.

Предмет дослідження є процеси використання матеріально-технічних ресурсів (обладнання), де знаходяться резерви щодо підвищення їх ефективності.

Методи дослідження є діалектичний метод дослідження явищ та процесів у їх взаємозв'язку і розвитку. Для вирішення поставлених завдань були використані: метод статистичного аналізу, горизонтальний, вертикальний, факторний аналіз, графічні методи та прогнозування.

Інформаційна база дослідження дипломної роботи слугували науково-методична література різних авторів, фінансово-статистичні звіти підприємства ТОВ «Цемент», нормативні та законодавчі акти України, матеріали Державного комітету статистики.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (69 найменувань) . Загальний обсяг роботи становить 103 сторінок. Основний зміст викладено на 88 сторінках. Робота містить 24 таблиці, 14рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні аспекти формування основних виробничих фондів на підприємстві» розглянуто економічну сутність, структуру та класифікацію основних виробничих фондів. Крім того автором розглянуто амортизацію та знос основних виробничих фондів на промисловому підприємстві. Особливу увагу було надано методам нарахування амортизації на підприємствах. Для подальшого аналізу ефективності використання основних виробничих фондів були розглянуті показники руху, стану та ефективності використання.

У другому розділі «Аналіз використання основних виробничих фондів на ТОВ «Цемент»» проаналізовано господарську діяльність підприємства по основних техніко-економічних показниках за три роки діяльності. Були розраховані показники ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності та ділової активності ТОВ «Цемент». Останнім етапом аналізу господарської діяльності ТОВ «Цемент» був розрахунок ймовірності банкрутства. Автором

був проведений детальний аналіз структури, стану та руху основних виробничих фондів ТОВ «Цемент». Для виявлення резервів покращення використання основних виробничих фондів ТОВ «Цемент» у другому розділі кваліфікаційної роботи був проведений детальний аналіз ефективності їх використання.

У третьому розділі «Шляхи підвищення ефективності використання основних фондів» на основі аналізу проведеного у другому розділі кваліфікаційної роботи були запропоновані напрямки підвищення ефективності використання основних виробничих фондів ТОВ «Цемент». По перше автором було запропоновано змінити технологію виробництва готової продукції підприємства: перейти від старої технології мокрого способу виробництва цементу до нової технології виробництва цементу сухим способом. Це дозволить скоротити витрати на виробництво цементу та збільшити виробничу потужність підприємства, яка дасть змогу виготовляти більше готової продукції. По друге – змінити застаріле фізично спрацьоване обладнання на нове, що дасть змогу значно підвищити обсяг товарної продукції підприємства та підвищити ефективність використання основних виробничих фондів ТОВ «Цемент». По третє – провести модернізацію фасувальної машини, що призведе до збільшення попиту на продукцію підприємства та теж підвищить ефективність використання основних виробничих фондів.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Основні фонди становлять основу будь-якого виробництва, в процесі якого створюється продукція, надаються послуги і виконуються роботи. Основні фонди займають основну питому вагу в загальній сумі основного капіталу господарюючого суб'єкта. Від їх кількості, вартості, якісного стану, ефективності використання багато в чому залежать кінцеві результати діяльності господарюючого суб'єкта. Саме тому проблема підвищення ефективності використання основних фондів є настільки важливою для будь-якої організації. Адже неефективне їх використання призводить до скорочення обсягів виробництва і реалізації, що, в свою чергу, зменшує доходи підприємства.

2. Аналіз господарської діяльності показує, що підприємство має високий чистий дохід, добрі фінансові результати від операційної діяльності. Проте через інші фінансові витрати, про склад яких ми не знаємо, підприємство має на балансі збиток. Рентабельність виробництва та реалізованої продукції, має добрі показники, що мають тенденцію до росту. Собівартість та витрати на 1 грн. реалізованої продукції також мають тенденцію до зниження. Показники фондівіддачі та матеріалівіддачі говорять про нормальне функціонування підприємства. При аналізі динаміки, структури, руху та технічного стану основних виробничих фондів ТОВ «ЦЕМЕНТ» було виявлено, що за аналізований період з 2013 -го року по 2015 -ий рік вартість основних

фондів мала тенденцію до збільшення. Істотною причиною змін стала покупка і введення нового обладнання.

3. Аналіз використання основних фондів підприємства виявив, що протягом трьох років вартість ОВФ збільшувалась. Це свідчить про те, що підприємство стало приділяти увагу основним виробничим фондам та в міру можливості їх поновлювати. В структурі ОВФ найбільшу питому вагу займають машини та обладнання у середньому 52%, при цьому цей показник з кожним роком зменшувався, що є негативною тенденцією. Коефіцієнт вибуття й коефіцієнт оновлення загалом знизилися за ці роки. Коефіцієнт оновлення був найвищим у 2013-ому році і склав 52,65%. Основні фонди на підприємстві мають задовільний стан й коефіцієнт зносу в середньому складає 25%, при цьому маючи тенденцію до збільшення, а коефіцієнт придатності – до зменшення. Таким чином, ця ситуація, яка виникла, говорить про те, що підприємству слід прийняти міри щодо оновлення свого обладнання.

4. З метою мобілізації резервів запропоновані три шляхи, які змогли покращити ефективність використання ОВФ на підприємстві: удосконалення технології виробництва цементу; зміна технічно застарілого обладнання; модернізація машини для фасування готової продукції підприємства.

5. Підвищення ефективності використання основних фондів має велике значення для підприємства. Вирішення цього завдання означає збільшення виробництва необхідної суспільству продукції, підвищення віддачі створеного виробничого потенціалу і більш повне задоволення потреб населення, поліпшення балансу обладнання на підприємстві, зниження собівартості продукції, зростання рентабельності виробництва, нагромаджень підприємства. Запропоновані автором заходи дають приріст товарної продукції підприємства, збільшують фондівіддачу, знижують фондоємність продукції та підвищують фондорентабельність.

АНОТАЦІЯ

Коваленко К.В., «Підвищення ефективності використання основних виробничих фондів на підприємстві (на прикладі ТОВ «Цемент»)»,

*(прізвище та ініціали студента)
роботи)*

(назва кваліфікаційної

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою «Економіка та стратегія розвитку підприємства»,

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2017 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – основні виробничі фонди підприємства ТОВ «Цемент», які використовуються для виробництва готової продукції.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти формування основних виробничих фондів на промисловому підприємстві. Розкрито поняття, класифікацію та структуру основних фондів, показники стану та ефективності використання.

Проаналізовано господарську діяльність ТОВ «Цемент» по основним техніко-економічним показникам та ефективність використання основних виробничих фондів на досліджуваному підприємстві.

Запропоновано підвищити ефективність використання основних виробничих фондів за рахунок удосконалення технології виробництва та за рахунок заміни і модернізації технічно застарілого устаткування.

Ключові слова: підприємство, прибуток, основні виробничі фонди, технологія виробництва, виробниче устаткування.

ANNOTATION

Kovalenko Kostiantyn, «Increasing the efficiency of using the main productive assets at the enterprise (for example, LLC «Cement»)»,
(*students surname and initials*) (work title)
thesis for Master degree in specialty «Entrepreneurship, trade and stock-taking activities» under the program «Economy and strategy of enterprise development»,
Odessa National Economic University
Odessa, 2017

Thesis consists of three chapters. Object of study the main productive assets of the enterprise LLC «Cement», which are used for the production of finished products.

Diploma thesis deals with theoretical aspects of formation of the main productive assets at the industrial enterprise. The concept, classification and structure of fixed assets, state indicators and efficiency of use are disclosed.

The economic activity of Cement LLC is analyzed on the main technical and economic indicators and the efficiency of using the main production assets at the investigated enterprise.

It is proposed to increase the efficiency of the use of fixed assets by improving the technology of production and by replacing and modernizing technically obsolete equipment.

Keywords: enterprise, profit, main production funds, production technology, production equipment.